

VEČERkvadrati

Slovenski sejmi v 2017

Podrobno o dogajanju na slovenskih sejmiščih

Sejmi kot motor gospodarstva

Vrtna opravila v februarju

Učinkoviti sistemi ogrevanja

Zeleni prsti v februarju

Hladni dnevi in snežna odeja, s katerimi nas je to zimo obdarila narava, so zemlji prinesli dragocen počitek. Po napovedih vremenoslovcev se za sredino in konec meseca obetajo toplejši dnevi, ki bodo primerni za obrezovanje drevja, zgodnje setve v zabojčke in pripravo toplih gred.

FOTO: SHUTTERSTOCK

ZGORAJ Ko mraz na vrtu popusti, nastopi čas za rez sadnega drevja. Če zimsko rez opravite februarja, s tem spodbujate rast drevesa. Če se drevo že samo po sebi dovolj močno razrašča, je bolje opraviti rez marca, da upočasnite rast.

V rastlinjakih in na svetlih okenskih policah brez neposrednega sonca lahko od sredine meseca sejete zgodnjo zelenjavo: v zabojčke, napolnjene s svežim substratom, posejete solato, kolerabico, redkvico in zgodnje dišavnice. Če bo vreme ugodno, bodo proti koncu februarja aktualne tudi tople grede. Da bi spodbudili segrevanje prsti v topli gredi, je priporočljivo na tla nasuti 30 centimetrov hlevskega ali konjskega gnoja, na vrh pa dodati vrtno zemljo. Ko takšno gredico pokrijete s steklom ali folijo, se začne gnoj razkrajati, kar spodbudi segrevanje prsti. Preden vanjo začnete sejati semena,

zemljo v toplih gredah prekopljite, prsti primešajte plodno zemljo in ob lepem dnevu zasejte redkvico, korenček, zgodnjo solato in kolerabico. Mlade rastline morajo biti v hladnih nočeh zaščitene - pod steklom jih pokrijete z vrtno pokrivalko. Ob hujšem mrazu na steklo položite še karton in mehurčasto folijo. Čez dan večkrat prezračite toplo gredo, da se mlade sadike zaradi sonca ne posmodijo.

SETEV PAPIRIKE IN DRUGIH PLODOVK

Za domače sadike paprik je najbolje seme sejati konec februarja in v začetku marca. **Davor Špehar** iz Zelenega sveta priporoča, da

papriko sejete dober teden pred paradižnikom, saj za vznik potrebuje dalj časa. Pripravite si bodisi lončke bodisi korito ali multiploščice, ki jih napolnite s kakovostnim setvenim substratom. Substrat pred setvijo rahlo zalijte, po setvi pa popršite z vodo. Temperatura ob setvi paprike in jajčevcev naj bo okrog 25 stopinj Celzija, ponoči pa kvečjemu pet stopinj Celzija manj. Paradižnik pa lahko sejete pri temperaturi okrog 20 stopinj Celzija.

"V času do kalitve naj bo setvena posoda na stiroporu, ki je nad radiatorjem. Če boste ogrevanje ponoči izključili, se bo podaljšal

tudi čas kalitve. Po vzniku papriko postavite na okensko polico in jo podložite s stiroporom, da ji ne bo hladno. Setev paradižnika za sadike je v osrednji in vzhodni Sloveniji najbolje pričeti v prvi polovici marca.

Optimalen termin za setev feferonov in čiljev je konec februarja. Termin setve in način gojenja se ujemata s setvami za sadike paprik. V celinskem delu Slovenije v začetku marca sejemo tudi za sadike jajčevcev," razlaga Špehar.

Morda ste semena kakšnih priljubljenih sort pridelali sami doma, morda jih boste kupili ali pa dobili z menjavo semen. Špehar svetu-

NASVET STROKOVNJAKOV

POSODE IN ZEMLJA ZA SETEV

Semena lahko posejete v najrazličnejše posode. **Davor Špehar** in **Primož Brezovec** pojasnjujeta:

"Sejete lahko v plastične, stiroporne posode, setvene platoje (multiploščice) ali doma pripravljene posode iz različnih predmetov, ki jih ne potrebujete ali ne uporabljate več. Ključno je, da je posoda dovolj trdna in da je v njej mogoče zagotoviti odcejanje vode.

FOTO: ZELEN SVET

Za setev je poleg dobrega semena in ustrezne posode potrebna predvsem primerna zemlja, ki je osnova za dobro rast sadik. Delo si boste zelo olajšali, če boste kupili namenski substrat za vzgojo sadik. Takšni substrati so običajno deklarirani kot zemlje za setev in pikiranje. Takšen fino mleti substrat omogoča hiter vznik tudi drobnega semena. Kakovosten substrat ima primerno sestavo, voda se v njem ne zadržuje prekomerno, manj je tudi verjetnosti za razvoj bolezni sadik. Priporočava, da substrat pred sejanjem rahlo potlačite, da se med zalivanjem ne bo sesedel."

je: "Vsekakor si pravočasno zagotovite najbolj priljubljene sorte, ki jih aprila in maja ni mogoče najti v ponudbi sadik. Predlagam, da polovico sadik kupite v trgovinah in jih sadite po 15. maju. Drugo polovico sadik pa vzgojite iz semena."

Ko se prvi par listov postavi v vodoravni položaj, sadike prvič prepikirajte. Priporočljivo je, da razhudnike – torej papriko, paradižnik, feferone in jajčevce – večkrat prepikirate (trikrat bo

idealno), ker s tem, ko zmotite koreninice, spodbudite njihovo krepitev.

NI VSAKO SEME ZA V ZEMLJO

Za vznik je pomembno, da seme ni prestaro. Pri številnih vrtninah je priporočljivo, da seme ni starejše od dveh let. Če vsega semena ne porabite sami, je dobro, da ga kupite skupaj s sosedom, prijateljem in si ga razdelite. Tako bo tudi veselje nad pridelkom večje, poudarja Špehar. "Kako dolgo ostane

FOTO: SHUTTERSTOCK

seme kaljivo, je odvisno predvsem od vrste rastline, nikakor pa ne od sorte vrtnine. Pred setvijo poskrbite za test kalivosti semen. Če seme ne vznikne, ga zavrzite in kupite novo. Enako naredite, če vzklje samo nekaj semen."

Za test kalivosti semen papirnato brisačo zložite v dve ali tri plasti in postavite na pladenj, lahko tudi krožnik. Potem brisačko namočite z vodo. Pri tem pazite, da odlijete vso odvečno vodo. Za kalilni test uporabite deset do 50 semen posamezne vrtnine, ki jih položite na vlažno podlago. Pladenj pokrijte s plastično folijo za živila, da ohranite vlago. Vse skupaj postavite na svetlo in toplo mesto ter opazujete, koliko semen bo vzniknilo.

ZGORAJ Zvončki so v naravi zaščiteni in so na seznamu zavarovanih vrst v Sloveniji, zato jih v naravi ne izkopavamo. Lahko pa presajate tiste, ki so na vrtu, kar bo zaradi boljše opaznosti najlažje takrat, ko zacvetijo.

SPODAJ LEVO Ob lepem dnevu v ustrezno pripravljene tople grede lahko proti koncu meseca že sejete redkvico, korenček, zgodnjo solato in kolerabico. Ko čez dan posije močno sonce, je treba tople grede prezračiti, da se nežne rastlinice v njih ne sežgejo.

SPODAJ Vzgoja sadik na okenski polici ali v rastlinjaku prinaša več prednosti pred setvijo na prsto: začnete lahko, dokler je zunaj hladno in zemlja premokra za obdelavo. Poskrbite za redno zračenje prostora in dovolj svetlobe, da se sadike ne izdolžijo.

FOTO: SHUTTERSTOCK

FOTO: SHUTTERSTOCK

FOTO: SHUTTERSTOCK

LEVO Cepiče sadnega drevja, ki jih boste rezali od sredine meseca dalje, zvežite v snopiče, označite in shranite v vlažnem papirju ali pesku do aprila, ko se začne sezona cepljenja.

DESNO Konec februarja in ko je zemlja dovolj suha, lahko začnete rezati in odstranjevati suhe poganjke okrasnih trava in trajnic.

Papir mora biti vseskozi vlažen. Temperatura v prostoru naj bo najmanj 18 stopinj Celzija. V dveh do treh tednih preverite kalivost. Če je ta manj kot 40-odstotna, je setev skoraj nesmiselna.

NABIRANJE CEPIČEV ZA POMLAD

Cepiče, to je tisti zlahetni del (sorta), ki ga želite cepiti, naberte v času mirovanja drevja. Optimalni čas je od sredine do konec februarja, poudarja

Primož Brezovec iz Zelenega sveta. "Shranite jih v hladilniku, zavite v vlažen papir. Paziti morate, da se pri shranjevanju cepiči ne poškodujejo zaradi mraza, zato izberite del hladilnika, ki je namenjen shranjevanju zelenjave. Shranite jih do aprila, ko nastopi čas precepljanja sadnih dreves z načinom angleška kopulacija ali cepljenje za lub."

Če imate večje število cepičev, jih lahko zakopljete v pesek, kjer bodo počakali do cepljenja.

Brezovec priporoča, da tudi v tem primeru izberete hladen prostor, kot so lopa, garaža, klet ali rastlinjak.

ZIMSKA REZ TRTE IN AKTINIDIJE

Rez trte je podobna rezi aktinidije (kivi). Tako kot aktinidija tudi trta rodi na enoletnem lesu, ki izrašča iz dvoletnega lesa. "Pri trti izrežite več kot 90 odstotkov lesa, ki se je razvil v predhodnem letu. Pri rezi ohranite enoletne poganjke (šparoni), ki praviloma izraščajo iz dvoletnega lesa. Osnovna pravila rezi so enaka kot pri trti. Ženske in moške rastline aktinidije običajno režemo januarja in februarja, a le v dneh, ko je temperatura nad lediščem. Praviloma je z opraviлом dobro počakati do trenutka, ko ne pričakujete večje in daljše zmrzali. Lotite se lahko tudi rezi bavarskega kivija. Pri rezi pustite nekaj glavnih poganjkov. Pravo rez pa opravite šele tretje leto po sajenju," pojasnjuje Brezovec.

REDČENJE GRMOVNIC

Potem ko je sneg marsikje pole-

gel trajnice ter okrasne trave in ponekod zlomil veje grmovnic, je ob vremenski otoplitvi, ko se zemlja dovolj osuši, priporočljivo porezati in odstraniti polomljene poganjke.

Konec februarja je čas za rez grmovnic, ki so cvetele pozimi. Marca režite zgolj grmovnice, ki cvetijo na začetku poletja in jeseni, medtem ko spomladi cvetoče okrasne grme obrežite šele po spomladanskem odcvetu. Zimskega obrezovanja se lotite ob dnevih, ko ni mraza.

Cvetoče okrasne grmovnice je treba vsake tri do štiri leta prezačiti: stare in grčave veje odrežite neposredno nad tlemi, odstranite tudi zelo tanke in slabotne poganjke.

STRIŽENJE OKRASNIH TRAV

Okrasne trave, kot sta trstikovci ali miskant, potrebujejo "frizersko oskrbo" le enkrat letno, za kar v naših krajih poskrbimo zgodaj konec februarja ali marca - takrat lahko s srpom, škarjami ali kosilnico porežete suhe dele okrasne trave sedem do deset centimetrov nad tlemi, da bo vrt

KALIVOST SEMEN

KAKO DOLGO SO PRI MOČEH

- Na splošno velja, da semena zelišč, pastinaka, črnega korena in številnih enoletnih cvetlic izgubijo kalivost navadno že po dveh letih.

- Seme peteršilja, korenčka in čebule bo lepo klišo tudi po dveh do treh letih.

- Solata, radič, paradižnik, paprika, bučke, melone, fižol, grah, blitva in špinača bodo ohranili kalivost do štiri leta, še dlje pa rdeča pesa, sladka koruza, zelje, ohrovt, redkev in redkvice.

- Za motovilec velja, da bolje kot sveže kali dve leti staro seme.

FOTO: SHUTTERSTOCK

videti bolj urejen in da pospešite rast mladih listov. Nekatere trave so izjemno ostre, zato si pred rezanjem obvezno nadenite zaščitne rokavice.

Podobno kot številne trajnice tudi trave z leti postanejo bolj goste, osrednji del pa se izčrpa. Zato jih je treba na vsaka tri do štiri leta - najbolje spomladi, ko začno poganjati mlade liste - dvigniti iz tal in razdeliti na več manjših šopov, ki jih posadite na nova rastišča ali sprva v sadilne lonce, napolnjene z mešanico prsti in peska, da se dobro razvijejo korenine, preden jih posadite na novo rastišče.

ČEBULNICE NA VRTU

Februarja se začnejo prebujati zgodaj cvetoče čebulnice: zvončkom kmalu sledijo krokusi, narcise, hijacinte. Zgodnje znanilce pomladi je najlaže presajati po vrtu, ko zacvetijo, ker so takrat najbolj opazne. Rastline, ki so nagnete pregosto skupaj, slabše cvetijo. Izkopljite jih in z rokami previdno razdelite, nato cvetoče skupine čim prej presadite na nova rastišča, da se koreninski sistem ne posuši.

JASNA MARIN

ZELENI DOGODKI

FOTO: SHUTTERSTOCK

BOTANIČNI VRT UNIVERZE V MARIBORU, Pivola pri Hočah

- **9. februarja ob 13. uri in 15.30:** REZ DREVES PEČKATEGA SADJA, praktični prikaz vodijo dr. Stanislav Tonjko, Matjaž Lerš in mag. Andrej Vogrin. Zbirališče pred vhodom v botanični vrt. Vstopnina: 4 evre.

- **11. februarja ob 10.30:** REZ DREVES PEČKATEGA SADJA, praktični prikaz. Zbirališče pred vhodom v botanični vrt. Vstopnina: 4 evre.

- **15. februarja ob 18. uri:** PRIPRAVITE SI NAČRT ZELENJAVNEGA VRTA, predava Vanes Husić iz kluba Gaia. Lokacija: predavalnica Milana Erjavca, prvo nadstropje prizidka gradu Hompoš na sedežu Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 10, Hoče. Predavanje je brezplačno.

- **23. februarja ob 13. uri in 15.30:** REZ DREVES KOŠČIČASTEGA SADJA, praktični prikaz vodijo dr. Stanislav Tonjko, Matjaž Lerš in mag. Andrej Vogrin. Zbirališče na parkirišču pod gradom (Pivola 11, Hoče). Vstopnina: 4 evre.

- **25. februarja ob 10.30:** REZ DREVES KOŠČIČASTEGA SADJA, praktični prikaz. Zbirališče na parkirišču pod gradom (Pivola 11, Hoče). Vstopnina: 4 evre.

BOTANIČNI VRT UNIVERZE V LJUBLJANI, Ižanska cesta

- **14. februarja ob 16. uri:** POTOVANJE V NASAD TROPSKIH RASTLIN, delavnica za otroke in družine. Izvedeli boste, od kot prihajajo poper in druge uporabne rastline. Vodi Saga Lucija Škerlep, študentka agronomije in psihoterapije. Vstopnina: 3,50 evra.

- **21. februarja ob 16. uri:** VODENI OGLEDE PO TIVOLSKEM RASTLINJAKU. Vstopnina: 3,50 evra.

FOTO: ZELEN SVET

ZGORAJ Čep režite na nekaj očes.

FOTO: ZELEN SVET

ZGORAJ Na levi strani iz čepa izrašča šparon, na desni prikrajšano na čep